

L' ORACIÓ DEL POETA

.....
¡Jo so l' aucell del mon! La Poesia
es lo vol enlayrat del pensament,
es lo cántich que 'l cor á Deu envia,
es lo mágich ressó d' una harmonia
que del home endolceix lo sofriment.

.....
Jo cant tes maravelles infinites,
y del mon que 'm rodeja aixeco 'ls vels
per mostrarles á tots ab llum escrites;
lo meu camp es tan gran, que té les fites
més enllá de les boyres y els estels.

¡Oh Senyor, quin espay per ma volada,
les àligues no 'l tenen tã immens;
com s' abasta d' un arbre la fruytada
puch haver los brillants de l' estelada
y en la flama del sol cremarte encens!

.....
Recull mon himne ardent. Es la guspira
d' un ánima abrusada per l' amor.

¡Jo t' am! Eixa es la idea que m' inspira;
per cantarla, Deu meu, trencant ma lira
la faré de les fibres del meu cor.

† F. CASAS Y AMIGÓ.

Caràcter religiós del poble català

Refà, a no duptarho, nostre cor abatut per l' esceptisme modern, el considerar el respecte i veneració que professaren nostres avis, i qu' ancara professa el poble qu' es conserva sa i a la catalana, a tot lo que atany a la Relligió Catòlica. Obríu, sinó, les planes de nostra esplendent historia, estudièu nostre folklore, nostres costums típiques, nostra manera d' esser, i us en convencerèu profundament. I com, no? si nostra nacionalitat s' obrí pas entre 'ls pobles de la terra lluitant per la Creu i petjant la Mitja-lluna. Com, no? si un dels brassos qu' antigament ajudaven al Rei a dur el pes de la nació, era el bras eclesiàstic. Com, no? si la Fé ens donà forses per axecar monuments tan magestuosos com la catedral de Girona i l' artística i gloriosa basílica de Ripoll, nostra casa pairal. Com, no? si nostres escriptors com l' Ausias March, el gran Montaner, l' incomparable Lull, tenien l' esprit amarat d' entusiasme religiós. Com, no? si Catalunya te per guaites el Montserrat i el Montseny, inspiradors de nostres poetes i dexondidors de nostres sentiments. En nostres cançons populars hi vibra poderosament la fibra religiosa. Quin es el motíu d' axecar *els segadors* el crit d' alerta, sinó perquè, segons la cansó:

*Mataren un capellà—mentres que la missa deia,
cremen albes i casilles—i corporals i patenes
i 'l Santíssim Sagrament,—alabat sia per sempre?*

I en la metexa cansó quan se pregunta a n' aquella gent de sanc encesa:

A ont es vostre capità—a ont es vostra bandera?

se descapdella la resposta amb exes ecspressions sobiranes:

*Varen treure el bon Jesús—tot cubert amb un vel negre:
—Aqui es nostre capità—aquesta es nostra bandera—
¡ A les armes, catalans,—que 'ns han declarat la guerra!*

En els pobles de montanya, les persones senzilles i de sanc immaculada, consideren ancara al bon rector com llur pare, amic i conseller; una festa sense missa els semblaria una llar sense foc, un any sense cullita, i en una llar sense

rosari s'hi trovariien forasters com al mitj del mar. Les festes majors, els rosers, sense el típic caràcter religiós podrien dirse catalans? Preguntèu al pobordes si no llevessin nort de l'ofici, si farien gaire recapte.

Fins, doncs, com a aimadors de lo de casa, de lo tradicional, ens cal mirar am bons ulls la Relligió. I de la metexa manera que no considerem evolucionisme progressiu l'acceptar les doctrines modernes qu'engrillonon als pobles dignes d'esser lliures; sinó que, guaitant enderrera perquè ens ha llegat molta saviesa l'antigor, pensem anar en avant; tampoc, i am més raó, per què tenim per mestre a Deu, hem de respectar com a tal, el sistema de doctrines qu'intenta enderrocarnos lo sobre-humà, simbolisat per nostre Montserrat qu'axís com no l'ha enrunat cap ventada de Ponent, tampoc ens podrà ferlo tombar la maror de racionalisme de que estàn prenyades les societats i ciències modernes.

FRANCISCO VIVER, *pvre.*

Girona, 5 mars de 1902.

ELS JOCS FLORALS A GIRONA

La nostra ciutat es desensopex; ja era hora.

Fa poc temps que am prou feines si 's parlava de literatura i art a Girona; les manifestacions intellectuals era inútil buscarles en lloc perquè no n'hi havien; unicament cada tardor, quan queien les fulles seques dels arbres i les ventades del novembre ens portaven les primeres esgarrifances del fret que s'acostava, venia migrat i denerit un pobre certamen a regalarnos una mica de poesia per a passar l'ivern, despedintse, tot jemegant miseria, fins a l'any vinent. Avui ja no es axís: ha guanyat molts cors l'amor a les lletres catalanes; per arrèu s'arrela el bon desitj de fer art, art noble i verdader, i s'endevina en el sí de la nostra ciutat malalta i abatuda un revifament que dona goig i ens ompla d'esperansa; i es tant valent aquet despertar, i es presenta tan sobtat i am tanta empenta, que 'ns ha fet preguntarnos més d'una vegada. ¿No anem pas massa depressa?

Quan un malalt ha passat per una crisi perillosa i violenta, al entrar a la convalescència, es procura que poc a poc i per graus vagi tornant a la vida normal; un atreviment, un pas massa ràpid pot portarli una recaiguda de la qu' es molt difícil tornar a axecarse.

En aquet cas ens trovem a Girona: la vida artística i literària de la nostra ciutat sembla que comença a anar pel bom camí, pro, ¿pot avensar tan depressa com molts es proposen fer? O, concretant la pregunta: ¿estem en situació de fer uns Jocs Florals?

Ans de respondre, volem endressar la nostra més coral enhorabona a n' els que am tan bona voluntat han llen-sat l' idea d' organisar uns Jocs Florals per a les vinentes fires de maig; se la merexen i no volem pas escatimàlsi la felicitació; pro que 'ns permetin qu' am franquesa els hi diguem quin es el nostre criteri, am lo que contestarem a la pregunta que havem formulat.

Uns Jocs Florals pressuposen una entitat que 'ls hi ha donat vida i els manté, i es cuidarà de que cada any es fassin, i que quan ha acabat els presents ja posa el fonaments per a 'ls que vindrán; ha de ser axis per a ferlos am serietat i profit. Es molt diferent axó dels certàmens que s' organisen en els poblets aont s' estiueja per animar la festa major i donar entreteniment als joves de la *colònia*. Entenem qu' es una equívocació que s' encarregui d' organisar la festa una comissió ò una redacció d' un periòdic, perque abdós entitats tenen el defecte característic de la inestabilitat; i ancara hi ha un altre inconvenient que 'ns dol tenirlo que dir, pro que no podem dexar de fer constar: es que en les comissions de festes hi sòl sempre haber certa genteta que no porta altre fi que remenar molt i donarse tó, i quan vingui el cas, poguer ensenyar que fins porta levita i barret alt; aquets pobres d' esprit, lo últim de que 's recordarien, tractantse d' uns Jocs Florals, fora del profit de l' art i de les lletres, pro en cambi realisarien el seu somni dorat: fer el farseta.

Per altre part, un gran obstacle es presenta, al nostre entendre, en les actuals circumstancies per a fer uns Jocs Florals: la falta de temps. No més hi ha dos mesos fins al dia de l' Ascensió, i en aquet temps es necessari que 's trovin

donadors de premis, i es busqui qui ha de constituir el jurat, i es tingui resposta de que s' accepten els carrecs, i s' imprimexi el cartell, i es fassi públic, lo que al menys requerex quinze dies; altres tants ne necessita el jurat per a fallar am l' anticipació deguda per a 'l nomenament de reina de la festa; i no més queda un mes per a que prosadors i poetes tinguin noticia d' un acte que per ser nou a Girona tardará molt més a arriivar a conexement dels escriptors, a quins no queda temps material per a fer alguna cosa bona qu' els dongui esperances d' èczit.

I ¿s' ha tingut en compte que 'l primer diumenge de maig, tenen lloc els Jocs Florals de Barcelona, i el perjudici que per els que 's volen fer a Girona portaria la procsimitat de la festa capdal de les lletres catalanes?

Molt més podriem dir sobre aquest assumpto, i ens sembla que no será pas la última vegada que 'n parlarem; pro constí per endevant que som d' opinió de que per a *insti-tuir* els Jocs Florals de Girona es precís crear una entitat respectable per l' istil del Consistori dels de Barcelona, i disposar de més temps que el que avui queda. Tot lo demes es anar a un fracàs segur. (1)

Insistim en lo que dèiem al comensar: la vida artística i literària de Girona ha passat per una crisi de llarga durada; ara sembla que ha entrat a la convalescencia i va per bé; doncs no marxem depressa, perque podria tenir una recaiguda de resultats dolents.

SANTIAGO MASÓ I VALENTÍ

UNA OPINIÓ GRAMATICAL

Com més es conformi l' escriptura a la pronunciació, tan més perfecta serà l' ortografia, ja que aquella no és més que el trasllat del parlar en signes gràfics. Per axò, a nostra manera d' entendre, abans de ficar regles, s' hauria d' estudiar i esbrinar quina és la fonètica més castissa i admisible per a ser adoptada com a típica. Aleshores, aco-

(1) Si 's tractés de celebrar un petit certamen, amb una flor natural que dongui dret a elegendre reina de la festa, ja seria diferent; pro no se 'ls anomeni Jocs Florals perque no ho serien.

modantse en lo possible al só de les paraules, simplificant els signes, es tindria l'ortografia científica i raonada, de base segura i ferma, més ferma i segura que 'ls criteris etimològics ò històrics.

Tan be la ortografia etimològica com la històrica son fonament rutinaries. Perquè avui, qu' el *magister dixit* ha passat de moda, no hem d' atendre més a la essencia de la cosa que a l' autoritat, per respectable que sigui, de mestres antics i moderns? En cas de dupte, quan la cosa no 's pugui resoldre d' altra manera, predomini llur criteri; però dem pas franc i ample al progrés veritable en totes les manifestacions del saber humà. En quan a l' etimologia no veig sinó per a 'ls grans sabis que 's dediquin a l' estudi dels idiomes, la necessitat d' ella. I axò que s' ho suplexin amb un diccionari enginyat segons els seus desitjos; mentres que 'l poble, l' amo i senyor de l' idioma, no 's trovaria amb els lligams qu' a cada pas es trova en l' aula, en les cartes i en qualsevulga escrit; i a fins els de l' *art de la ploma* no 'ns hauriem de capficar buscant el desllorigador d' *armonia* per a saber si l' heu d' escriure amb ò sens *h*. A més de que, diguin lo que vulguin els definidors rutinaris, està molt enderrerida la ciencia etimològica, i ancara està per demostrar, com pot veure 's en les obres d' en Pers i Ramona i en el discurs fet als Jocs Florals per en Guell i Bacigalupi, l' origen de nostre idioma. Ahir deien que provenia del llatí; avui axò de la corrupció de la llengua dels sabis i formació de les neo-llatines es una teoria molt enginyosa, molt bonica per a esplicar el pas del llatí al català en infinitat de paraules, la major part..... com podriem esplicar el pas del català al llatí, sinó qu' enlloc d' escursar allarguessim. I si axò no sembla prou raonable, prenent una llengua, diguem-li *romana*, que fora la mare del català i del llatí, podrien fer-les germanes a n-aquets dos en lloc de fer pare al segón i fill al primer.

Oh! i lo qu' es galdós en aquets sistemes es qu' a lo mellor us engeguen al Diccionari, ò us fan observar la pràctica dels escriptors per a darvos regles en l' escriptura d' alguna lletra.

Em sembla, doncs, temps perdut, el discutir si hem de posar *el* ò *lo*, *amb* ò *ab*, sens ficçar-se en el llenguatge

parlat, de si al *aduc* per eccepció li hem de suprimir la *h* final, si *lluïr* per raons etimològiques deu portar *h* entre la *u* i la *i*, si per lo mateix s'ha d'escriure el plural en *e* ò en *a*... L'ortografia deu representar el sons; com més be els representi més complirà son objecte. Que son in-novacions axò de l'ortografia fonètica, que tot-hom està acostumat a lo contrari? Tots els principis son dificultosos; però de mla l'empenta, i rebrem falaguers resultats promte, perquè el sistema de que parlem tendex a la senzillesa i simplificació. Ja se que alguns consideren com a boigs als que gosem parlar francament, i en el sentit en que ho faig, respecte de assumtes semblants. Què hi farem! Pot tan l'eterna rutina!

J. MONTSERRAT.

LA CREU DE MATAGALLS

*Guaytaula, allà al bell cim,
al cayre de l' abim
la Creu de Catalunya,
abet mitj esberlat,
arbre d' amor sagrat,
gegant de la boscuria.*

*L' oreig li fa petons,
l' enronden els muixons
bon punt es fa de die,
remades y pastors,
romèus y viadors,
passanhi, s' hi extasien;*

*en jorns de dol y esglay
ab un suprem desmay
que 'ls rossinyols li glosen
els brassos va axamplant
la Pàtria va abessant,
la Pàtria qu' avuy plora.*

*Allà d' allà al bell cim,
al cayre del abim
corprés la só adorada,*

*la boyra m' hi ha atrapat,
y ab ella envolcallat
¡qu' immensa la montanya!*

*Veniuhi aquí al Montseny
vosaltres que os empeny
l' amor á Catalunya;
Veniuhi y adorèu
aquest diví trofèu
que 'ns guardarà 'l sepulcre.*

*Cantemli un himne sant;
un himne palpitant
d' amor y de tendresa;
ja 'ns respondrán el trons
per eixos sots pregons
que la boyrada en-censa.*

*Faró de Matagalls
que guardas eixas valls
clapades de boscajje,
ja aném sens guia y nort,
si no 'ns treus pas á port
s' enfonzarà la Pàtria.*

ANTÓN BUSQUETS Y PUNSET.

Accèssit en els pròp-paàsats Jochs Florals.

SUGESTIÓ

Me 'ls vaig quedar mirant a n' aquells dos nois fills de la miseria. Al mitj d' un prat, sobre un caminet planer, sota 'l cel esplendent del dematí, banyats pel sol de mars, que am sos raigs apar que besi, alegres i entretinguts jugaven a bola. A l' esquena hi portaven el sarronet per la capta, i entre les filagarses de llurs vestits s' hi veia la carn morena com els trossos de pa que menjaven i que havien dexat discretament sobre la fresca i tendre erva que 'ls voltava.

I eren felissos, i havien oblidat qu' eren orfes, qu' eren desamparats, i no 's recordaven ni de la fret de la nit passada, ni de la gana de la tarda que venia.

Jo 'ls hi tenia enveja: hauria volgut per una estona no pensar res, deslliurarme del sarronet de mes tristeses, de les filagarses de la meva ànima, de les esgarrifances del passat i de la fam de coses impossibles que bojament esperava del pervindre.

¡Oh allavors! ¡Am quin gust m' haguera posat a jugar a bola sobre 'l llis curriol, sota aquell cel tan blau, rodejat de la ufanosa erva que 'l vent tebi de mars escabellava!

PRUDENCI BERTRANA.

* * *

*Del si d' un gorc soliu
s' axeca la boirina,
i lentament camina que camina
per sobre 'l bosc ombriu.*

*A cada pas que don
se va aclarint i puja
i puja... i s' fon...
i cau demunt les flors com una pluja.*

*I torna al gorc soliu
i s' abisma en son cor
folla d' amor...
i 'l gorc somriu...
¡Qu' hermosa es la boirina de l' istiu!*

JAUME BOFILL I MATAS.

A LA MARE DE DEU

*Tot just comenzo la brega,
i 'm sento tot jo lassat;
el buf del mestral m' ofega
quan devant meu topa i bat.*

*Tremolosament remolca
la barqueta del meu cor;
cada punt sembla que volca
per donâ 'l tom a la mort.*

*Les onades rebramantes
se m' erissen tot voltant,*

*i un abisme, famejantes,
sovint m' obren al devant.*

*Oh! fermèu exes ratxades,
Iris-arc de dolça pau;
i lliguèu les nuvolades
amb un llas d' amor suàu.*

*Qu' allavors, l' ànima meva
volarà pèl mar del món,
cap enllà ont el sol es lleva;
més enllà de l' horitzón.*

ANTONÍ VIVER.

TRES DIES DE PRESÓ. — IMPRESIONS I RECORTS.

Al caure la tarda, l' aspecte de la presó fou més trist que mai... Les hores de visita s' havien ja acabat i si mentres tinguerem sol, mentres tinguerem llum de die, hi va haver animació i garbuji en nostra celda, un cop aquell s' esmortuí anant cap a la posta, minvarem les converses i a la fi acabarem per quedarnos casi be sols.

El correró en el que donava nostra celda, se trová en aquella hora completament vuit; son aspecte no podia ser més sublim i corprenedor.

Als que 'ns agrada assaborir l' agre-dols del contrast, als que 'ns enlluernem i encisem contemplant la poesia irònica que aquet ens porta, havia d' agradarnos è impresionarnos fondament la vista d' aquell correró. Una llum esblaimada surava per son ambient. En la part mes fonda, la claror era tan dexatada am la foscuria que casi be no 's percebia. Gradualment anava augmentant fins a arribar a la finestra per quin enretxat s' oviraven groguenques de sol l' estol de cases que a son devant s' acoblaven. Per aquella hi entrava esmortuidament una glopada de claror de sol que al petar sobre els barrots dels enretxats de la finestra, s' escuarterava, dexant en son sí uns vuits de claror, que 'ls dibuxaven negreus i ajeguts sobre l' enrejolat, doblegantse després per a pintarse drets en les polsoses parets del correró.

I aquella retxa negrenca pintada en la paret per la claror del sol, anava pujant, pujant majestuosament i anava acostanse cap a la finestra, com si volgués fugir d'aquella foscor feréstega que apuntant per l'altre extrem del correró, anava invadintlo pausadament.

I allí ens hi quedavem nosaltres, aimants de la llum, vejentla escòrrer pels carrats metàlics de la finestra..... Allí hi quedavem nosaltres, aimants de la vida, vejentnos allunyats d'ella i embolcallats en la quietut més ensopidora... Allí hi quedavem nosaltres, joves i plens de salut, vejent la vella del die, la mort de la tarda, la grogenca vellura del sol.

I aquet pausadament s'acotxava derrera les montanyes veines... s'acotxava malalt i decrepitós per anar a enllumenar aquelles terres mortes de Ponent d'hont ens venia la malaltissa persecusió que sufriem.

Rebudes les nostres declaracions s'ens va incomunicar...

Acompanyat per l'escarceller, vaig acabar de pujar aquella escala plena de mugre, per la que havíem passat poques hores avans i que il·luminada solzament per un trist llum de petroli que llambregava constantment, acabava de resultar mes tènica i misteriosa.

Poc me va costar per a conèixer que entravem al segon pis de la presó. La volta entera que ferem al pujar la escala i l'ample porta per ont ens ficarem al dexarla, van orientarme sinó per complert, al menys lo necessari per a ferme càrrec d'aont s'em portava.

Si una claror somorta i com espantada, era l'única que il·luminava mandrosament la escala, una foscor pesanta i atapada regnava quinze passos més enllá de la porta per a ont ens endinzarem.

Am poques paraules me va fer compendre l'empleiat que m'acompanyava, que s'em subjectava a la incomunicació.

I tant depressa m'ho va dir i tant depressa m'va dexar, que no havien desaparegut ancara les remors vagues, que ses paraules despertaven en aquells espais amarats de

quietut i negror, que ja sa tètrica figura traspassava la llinda de la porta, exint d'aquelles fosquetats fantàstiques, i quedant clapejada per la claror esmortuida del fanal de la escala....

Solzament tres o quatre passos mitj ofegats per la grexina i mugre de la escala, varen arribar confosament a mos oïdos.

Despres... res... quietut... fosc... misteri.

Vaig donar quatre passos allargant instintivament la ma i aquesta's topá amb una cosa aspra... freda... humida... Era un barrot de ferro que s'interposava a mon camí..... Vaig apartar la ma cap a la dreta, i una impressió semblant me feu descobrir un altre barrot... i apres un altre... i un altre... i un altre...

No hi havia dubte que 'm trovava devant d'una fexuga retxa, que 'm barrava soptadament el pas.

Un aire gelat i fi, que passava fregant aquells ferrassos, venia a ferirme la cara... La fosc que d'enllá de la retxa m'amenassava, era si cap, mes potent que la que m'envolcallava... Sa quietut potser més aclaparadora... sa soletat més esgarrifosa.

I entre tanta soletat i tanta fosca ma pensa i mos sentits fantasiaven..... i com si talment desvariejessin, forjaven masses de negrors informes i confoses qu'ara's fonien, ara s'agrandaven, ara m'amenassaven acostantse 'm pausadament.....

Fou llavors, que amb exas visions en mitj de les solituts, i am l'aire glassador que d'enlla de la retxa m'arribava, un calfret me feu estremir i un lleuger tremolor inondá per complert el meu cos, corrent de cap a peus.

Fou llavors que 'm sentí com esporuguit, entre les ombres fonedisses... el polsos me picaven dintre 'l cap com dos martells.

Vaig arraparme als ferros de la retxa; la meva imaginació trevallava febrosament i de l'altre part dels barrots veia passar una misteriosa professó d'ombres fantàstiques, boiroses creacions que forjava sugestionat per la opresió, el patriotisme i la llibertat; darrera d'elles vaig creure

tenir una visió de la Catalunya gran, forta i gloriosa com la sommiem i la volém.

I davant d'ella i pensant amb ella, les hores se m'escursaren, i la tristesa se'm feu alegre, i harmònica la quietut, i fins encisadora la metexa fosca.....

S. I R. MASÓ I VALENTÍ.

(A continuar).

EL COR

*Cor que 't mous dintre mon pit,
à mon prech respón fidel:
¿Perquè vius ab tan neguit?
¿Com calmar puch ton anhel?
Cada cop qu' al pit tu 'm dons,
digam qu' es lo que vols dir?
Digam, puig mon seny confons;
calma, donchs lo meu patir.
—Soch lo rellotge del home,
y ab mon pich ta vida conto;
soch ton caixer que sens ploma
de ton llibre 'l temps desconto.*

Bordils, 1884.

*Cada pich que 'm sents donar
un segon es de ta vida;
cada truch que sents picar
es qu' a la mort te convida.
Cuan lo meu pich jo ne pari,
tremola, pobre, hom, tremola:
ets un pobre presidari,
sols lliure cuan l' esprit vola.
Sent aixís no 't dongui pena
mon repicar enfadós:
es que llimo ta cadena,
es que 't vull donar repós.*

JACINTO CODINA Y MASSOT.

NOSTRE FOLLETÍ

Dintre poc comensarem la publicació en forma de folletí d' un poema en prosa i en divuit capítols, degut a la ploma de l' original escriptor en Xavier Viura, titolat:

L' AMOR DELS SEPULCRES

Confíem que 'l poema serà esperat am febre per tots els que conegen l' estil característic de l' esmentat i conegut escriptor.

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

Ha visitat nostra Redacció el conegut escriptor N' Antón Busquets i Punset, qui ens ha llegit alguns treballs originals i inèdits, qu' ens reflexen tot una ànima d' artista. En ses obres fins avui publicades no hi havíem pas trovat l' esclat suprem de bon gust qu' informen ses derres produccions.

Ens ha promès fernos el costat que posible li fos en la feinada qu' havem comensat am la publicació de VIDA. Que Deu li pagu,, i que 's recordi sovint de nosaltres.

L' autor de "Sanch nova" te preparada una novela quin títol serà "La Punyalada" i que per les mostres que se 'ns en han ensenyat, serà una obra digne de la firma del celebrat escriptor olotí, en Marian Vayreda. Un altre de la metexa vila, en Berga (pare), es diu qu' aviat donarà a conèixer la segona part de "L' estudiant de la Garrotxa".

No tenim inconvenient quan ens equivoquem, en confessar clar i net la nostra errada, pro ens plau quan no anem equivocats de refermarnos en lo qu' hem dit; ve a tom aquesta explicació, perque algú ha cregut que en el article *Sobre modernisme* publicat en el núm. 1, havíem errat el nom d' en Van Dyck, posantli Van Eyck, i no es axis.

Joan Van Eyck (1390-1440) fou un pintor flamenc de gran anomenda, que ancara que florí a primers del sigle XV se 'l continua amb els pintors del sigle XIV perque com ells fou un dels iniciadors del renaixement de son art; el seu germá gran, Hubert Van Eyck (1366-1420), també fou un gran artista i el mestre d' en Joan, am qui pintá el cuadro que ha donat mes gloria a n' aquest últim, la "Adoració del Anyell mistic", que 's conserva actualment, ancara que mutilat, en la catedral de Gante; el comensaren abdós germans en 1420: despres interromperen la seva tasca, i la continuá en Joan sol l' any 1429, acabantla en 1432.

Totes les obres d' en Joan Van Eyck son molt estimades, i figuren en lloc preeminent en els museus de Berlin, Bruselas i Viena.

Com a particular detall de la vida artística d' en Van Eyck, diuen qu' ell fou qui conseguí usar am major perfecció entre 'ls pintors del seu temps el procediment al oli, lo que fá que ses obres conservin una frescura que no tenen pas totes les dels seus contemporanis.

Servexin aquestes lleugeres indicacions biografiques per els que creien que nos havia passat una errada de caxa... ó d' enteniment; i si hi ha a'gun maliciós (?) poeta de ventall que sigui confrare . . . ell sabrà lo que ha de fer.

Sembla que corren mals vents per la "Asociación Literaria de Gerona"; es diu que fins han dimitit persones molt aferrades a certs carracs, i que ja hi ha qui espera estendrer dintre poc la papeleta de defunció.

Deu dongui lo que mes convingui a n' aquesta malalta.

Ens han demanat alguns amics que 'ls féssim avinent de la col·laboració am que contàvem per la nostra revista.

Ancara que poc amics de prometre, tot i sabent alló de que 'l prometre no fa pobre, doncs ens estimem més fets que paraules com ho hem demostrat fins avui estampant entre les nostres modestes firmes algunes de les més preuades entre 'ls conreadors de les lletres catalanes al peu de composicions originals inèdites, volem complaure als amics que 'ns demanen citem els noms dels escriptors que 'ns afavoriran ab llurs treballs.

Veusen aquí alguns:

Mossén Jacinto Verdaguer, Raimón Casellas, Marià Vayreda, Joaquim Ruyra, Antón Busquets i Punset, Josep Morató, Eveli Doria i Bonaplata, Josep Carner, J. Novellas de Molíns, Josep Franquet i Serra, Xavier Viura, Pere Palau G. de Quijano, Josep Berga i Boada, Joan M. Guasch, i altres quins noms no volem donar fins tenir la completa seguretat de la seva col·laboració com la tenim dels esmentats.

Aquesta setmana es posarà a la venda la segona edició de la celebrada novela d'en Raimón Casellas "Els Sots Feréstechs", de la qual ens ocuparem en el passat número. La primera edició ha quedat agotada.

Veusaquí el Cartell del Certam qu'enguany celebra la Associació Catalanista de Lleida:

Premi d'una Flor Natural, a la millor composició en vers sobre tema que 's dexe al clar enginy del autor.

Un lliri d'argent daurat, ofrena del Ajuntament de Lleida, al autor del millor treball que 'n forma de romans ò llegenda, continga una gesta ò fet gloriós del antic Concell de Paheria.

Una obra d'art relligiós, dádiva del Sr. Bisbe de Lleida, al millor treball històric referent a la capella de Sant Jaume i tradició piadosa i popular de Lleida sobre el gloriós apòstol, patró d'Espanya.

Una ploma d'or, regalo del Ilustre Colegi de Advocats de Lleida, al autor del millor treball, sobre 'l tema "Vestigis que 'n els monuments, lleis i llenguatge ha dexas a Lleida la denominació aràbiga".

Un objecte d'art, ofert per la "Unió Catalanista" al autor d'un "Estudi crític dels follets referents a Catalunya, publicats am motiu de la guerra de successió".

Una englantina d'or i argent, ofrena de la "Associació Catalanista de Lleida", que serà donada al autor de la millor poesia sobre fets històrics ò gestes glorioses de Catalunya, ò sobre usatjes ò costúms de nostra estimada terra.

Un objecte d'art, ofert per la redacció de *La Comarca de Lleida*, d'aquesta ciutat, a la millor composició poètica, de forma lliure, que continga la batalla de Almenar.

Un objecte d'art, premi ofert per l'associació "Catalunya" a la millor composició en prosa ò vers, que relati ò conti la presó del príncep de Viana a Lleida.

Un objecte d' art, regalo del Sr. D. Miquel Agelet i Besa, a la millor noveleta ò epissodi basat en un fet històric de aquesta provincia.

Un objecte d' art, ofert per don Isidro Valls, al treball, ja en prosa, ja en vers, que millor descriga les glories de Solsona.

Un objecte d' art, ofrena de D. Frederic Renyé i Viladot, al autor de la millor oda a n' en Rafel de Casanova.

Tots els treballs deuràn ésser anònims i remesos al domicili del senyor Secretari del Jurat, don Joan Bergós, carrer Major, 22, tercer, abans del die primer de maig vinent, contenint cada ú, un plec clòs amb el nom del autor, i en el sobre escrit el títol i lema de la composició.

REVISTA DE REVISTES.

Blanco y Negro, "el periódico ilustrado de mayor circulación de España", segons diu l' interessat, per tot vol ficar la cullerada, i pensantse que lo metex es pot parlar de quina manera s' ha de portar una mantellina (ei, no ho entenguin malament) que fer un estudi crític d' una personalitat literaria, fa cada etzegallada com la que per mostra surtí en el número del 22 de febrer passat.

Un senyor *Ene*, i per lo tant *de nombre desconocido*, es fica a parlar de Mossèn Cinto Verdaguer, i ancara que ja canta de plá al dir que ell "no es quien para juzgar ó para analizar" les grans obres del mestre entre 'ls poetes, s' atrevex a ferho, però axó si, am la superficialitat característica d' aquell periòdic, am moltes figures i frases vuides que servexen per a omplir mitja plana del *Blanco y Negro*; pro que dexe a les fosques al que de bona fé s' atura a llegirho mentres per curiositat s' entreté mirant els *sants*.

Després de tota aquella barreja de paraules sense fons, diu que a Mossèn Verdaguer, l' únic exemplar que 'ns queda "del viejo y sonoro bronce que en tiempos heróicos fué masa de poetas" (¿únic ezeemplar de poetes ò de bronzó?) se l' admira per el seu magistral domini de la llengua catalana, "hoy maltraida y aplebeyada por el mercantilismo". ¡Sempre 'ns hem de veure enmascarats per una paiella! I afegeix despres que "su idioma catalán amplio y generoso es como un lazo tejido entre Castilla é Italia". ¿No li veuen vostés aquet llás? Doncs nosaltres tampoc, pro sospitem si serà la baga corredora que 'ns escanya a n' els catalans, i que, *á la cuenta* deu tenir un cap estatcat a Italia mentres tiven l' altre desde Madrit.

Unicament axis comprenem que acabi dient el *Blanco y Negro* que Mossèn Cinto no te dexebles ni imitadors; "los que podrian serlo andan muy atareados ¡ay! cantando *Els Segadors*". Es clá sant cristiá, amb una cosa ò altra s' han d' esbravar mentres vostés van estrenyent *el lazo*, ancara que l' hi fassin arrencar aquets ¡ays! tan enternidors.

--Hem rebut la visita de *Perdiu ab salsa* periòdic humorístic i que declara una guerra a mort a n-el ¡*Cucut!* Amb el derrer número, repartex el primer quadern de "Sabis y Sebas" a on se fa am pocs versos la crítica de la gent de lletres i arts de Catalunya. No dexa cap autor

per vert i per ara ja les clava de ferm a tot una colla. Nosaltres ens guardarem com d'escaldarnos de dir si te raò ò no en cada una de les crítiques desapiadades; pero sí que hi trovem forsa discreció i bon gust en alguns punts.

—També 'ns ha visitat *Llevor* de Sant Feliu de Guixols que de fresc torna à publicar-se.

CORRESPONDENCIA

I. J. Son trevall no 'ns agrada.—I. R. i C. Grans mercès. La composició figurarà am la teva firma. A ont se t' ha d'enviar VIDA?—G. Agraim sa atenció, i publicarem sa poesia si 'ns la vol firmar.—Ll. G. De V. voldríem darne a conèxer quelcom d'empenta. Lo que 'ns ha enviat ho trovem flux.—R. B. Admetem *Melangia*. Lo demés no ho aprofitarem pas.—L. D. P. La prosa no va ni am currioles; el vers está més ben dexat: potser l' aprofitarem.—S. de L. Ens han dit que V. escribia bé. Li agrairiem qu' ens fes a mans algún vers mes ben desentrotllat que'l que li tením.—J. M.ª A. Hem llegit ses noves poesies. Son fundament sentides; però la forma, per més ample que 's tingui el criteri, no 's pot dexar axis metex. Llimi aquestes, ò ens en envii de més llimades, i li assegurem èczit.—R. G. De lo que V. ens ha enviat derrera-ment hi ha que parlarne Com pensem que no te pressa, axis que 'ns poguem saludar, li direm lo que fa 'l cas Prepari 'ns algun trevall científic-literari.—R. J. Es una cosa flaca.—X. A. Si ens ho llima, anirà.—Ll. A. Está bé com a género comic, pró compendrà que no encaxa dintra la nostra revista.—Ancara 'ns queden cartes per a contestar.

Al peu dels travalls que 's publiquin, desitjem que hi vagi la firma dels autors, a menys de que aquets tinguin raons poderoses per amagar llur nom.

Preguem a totes aquelles persones que no desitjin ser subscriptors de VIDA, retornin a la Administració els quatre números publicats; també fem avinent que dintre pocs dies comensarem a cobrar suscripcions pera regular la marxa administrativa del periòdic.

VIDA

PUBLICACIÓ QUINZENAL
DE LITERATURA I ART

Sortirà el segon i el quart diumenge de cada mes

Preu de suscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ESCOLA PIA, 6